

*Н. О. Держак, к.е.н., доцент,
О. О. Ромахова, к.е.н, доцент,
кафедра адміністрування,*

Східноєвропейський національний університет імені В. І. Даля

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ОСНОВІ ПРОСТОРОВО-ЧАСОВОЇ МОДЕЛІ

**Держак Наталя,
Ромахова Оксана**
**Управление предприятием
на основе пространственно-
временной модели**

**Derzhak Nataliy,
Romakhova Oksana**
**Management of enterprise based
on space-time model**

Управління підприємствами в епоху постіндустріальної економіки зазнає значних змін. Деякі вчені вважають, що саме на мікроекономічному рівні в системі управління підприємствами визріли передумови світової фінансово-економічної кризи кінця першого десятиліття ХХІ ст. Підприємство не справляється сьогодні з потоком технічних, інформаційних та управлінських інновацій, у результаті чого реакції підприємства на зовнішні імпульси стають неадекватними і загальна ефективність виробництва спадає. Вочевидь стає зрозумілим, що необхідний новий підхід до управління підприємством.

Останнім часом активно розвивається нова концепція управління, що отримала назву «нової системності» («неосистемності»). Йдеться про розвиток системної парадигми в економічних дослідженнях, яка запропонована Я. Корнаї в кінці 1990-х — на початку 2000-х років. Сутність системної парадигми полягає в тому, що функціонування економіки, тобто здійснення процесів виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних і нематеріальних благ, розглядається через призму процесів створення, взаємодії, рекомбінації, еволюції і трансформації економічних систем.

Реальний економічний об'єкт у пропонованому системному ракурсі передбачає цілісність у просторі і в часі. Згідно з дослідженнями та розробками відомого російського вченого Г.Б. Клейнера, всю безліч систем на макrorівні можна представити у вигляді чотирьох класифікаційних груп [1]:

- 1) середовище — система має невизначені просторові межі та невизначену тривалість функціонування;
- 2) процес — система має невизначені просторові межі і більш-менш певну тривалість функціонування,

3) об'єкт — система має більш-менш певні просторові межі та невизначену тривалість функціонування,

4) проект — система має більш-менш певні просторові межі і більш-менш певну тривалість функціонування.

Використовуючи просторово-часові параметри для класифікації систем на макрорівні можна висунути гіпотезу про можливість використання аналогічного підходу до класифікації внутрішніх елементів підприємства.

Інноваційна просторово-часова модель підприємства являє собою систему взаємопов'язаних елементів, таких як:

- 1) середовище;
- 2) процес;
- 3) безпека (аналог об'єкту);
- 4) проект.

Демо змістовний економічний опис кожного з представлених складових просторово-часової моделі. Середовище — підсистема управління підприємством, яка не обмежена ні часом, ні простором, основні цільові установки пов'язані з аналізом і гармонізацією як зовнішніх, так і внутрішніх змінних, що роблять вплив на здатність підприємства досягати поставлених цілей. Процесом визначається підсистема управління, яка відповідальна за дотримання циклічності розвитку функціональних областей підприємства. Особливою підсистемою в просторово-часовій моделі підприємства рекомендується розглядати безпеку як аналог об'єктного класу систем. Безпека в даній моделі відповідальна за формування стратегічного бачення, підтримки юридичного та економічного статусу підприємства та гармонізацію інтересів стейкхолдерів на всіх рівнях контактних аудиторій. Ще однією складовою представленої моделі є проект. Проект як підсистема управління підприємством у просторово-часовій моделі відповідальна за послідовність виконання заходів, спрямованих на досягнення конкретної мети протягом заданого терміну.

Таким чином, використання представленої інноваційної просторово-часової моделі підприємства, на нашу думку, буде надавати позитивний вплив на інноваційну активність, що спричинить реінжиніринг організації, сприятиме встановленню нових комунікаційних зв'язків як у внутрішньому, так і в зовнішньому середовищі підприємства. У свою чергу, саме комунікаційні зв'язки можуть розглядатися як координаційні механізми взаємодії між складовими моделі. Послідовно відбуватиметься інтерактивне залучення зацікавлених сторін до процесу управління підприємством. У тому випадку, коли залучені зацікавлені сто-

рони будуть приймати участь у процесі управління підприємством, вони можуть розглядатися як самокеровані одиниці, що знижує трудомісткість управлінських робіт як на рівні топ-менеджменту, так і на рівні середньої ланки підприємства.

Література

1. *Клейнер Г. Б.* Мировой экономический кризис и проблемы корпоративного управления [электронный ресурс] // Вестник университета. Государственный университет управления. — 2009. — № 3. — Режим доступа: <http://www.kleiner.ru/>

Л. І. Долгова, к.е.н., доцент,
кафедра економіки підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: l.dolgova@meta.ua
Л. А. Шергіна, к.е.н., доцент,
кафедра економіки підприємств,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
e-mail: shergina60@mail.ru

СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЗНАННЯ, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ І ПОШИРЮЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ЛЮДЬМИ

**Долгова Людмила,
Шергина Лидия
Социальный капитал
предприятия как знания,
которые развиваются
и применяются через
взаимоотношения между людьми**

**Dolgova Ludmila,
Shergina Lidia
Social capital enterprise how
nowledges which are developing
and spreading through
relationships between people**

Кінець ХХ — початок ХХІ століття характеризується зміною економічної і політичної парадигми управління і переходом на постіндустріальний етап суспільного розвитку, на якому знання та інформація стають базовими ресурсами росту економіки. Особливе значення для ефективного функціонування різних економічних структур у нових умовах господарювання набувають такі поняття, як «довіра», «культура», «соціа-